

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष ६, अंक ७]

शुक्रवार, एप्रिल ११, २०१४/चैत्र २१, शके १९३६

[पृष्ठे ८, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक ५७

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांन्वितिरिक्त) नियम व आदेश.

गृह विभाग

जागतिक व्यापार केंद्र, सेंटर-१, ३० वा मजला, कफ परेड, मुंबई ४०० ००५, दिनांक ११ एप्रिल २०१४

अधिसूचना

फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३.

क्रमांक सीपीसी. २११/प्र.क्र. १०१/पोल-७.—फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ (१९७४ चा २) याच्या कलम ३५७ क द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन केंद्र सरकारशी समन्वय करून याद्वारे, एखाद्या गुन्ह्यामध्ये ज्यांना हानी अथवा इजा पोहोचलेली आहे अशा बळी पडलेल्या व्यक्तींचे किंवा त्यांच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींचे पुनर्वसन करणे आवश्यक आहे अशा व्यक्तींना नुकसानभरपाई देण्याकरिता निधीची तरतूद करण्याच्या उद्देशाने पुढील योजना तयार करित आहे :—

१. **संक्षिप्त नाव.**—या योजनेस महाराष्ट्रात बळी पडलेल्या व्यक्तींकरिता नुकसानभरपाई योजना, २०१४ असे म्हणावे.

२. **व्याख्या.**—(१) (क) या योजनेत संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर (क) “ संहिता ” याचा अर्थ फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ (१९७४ चा २) असा आहे ;

(ख) “ अनुसूची ” याचा अर्थ, या योजनेसोबत जोडलेली अनुसूची, असा आहे ;

(ग) “ राज्य ” याचा अर्थ, महाराष्ट्र राज्य, असा आहे ;

(घ) “ बळी पडलेल्या व्यक्ती ” याचा अर्थ, फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ (१९७४ चा २) याच्या कलम २ च्या खंड (ब क) मध्ये व्याख्या केलेली व्यक्ती, असा आहे ;

(ड) “ अवलंबून असणारी व्यक्ती ” याचा अर्थ, पत्नी, पती, वडील, आई, अविवाहित मुलगी, अज्ञान मुले, असा आहे आणि त्यामध्ये ज्या व्यक्ती पर्याप्त पुरावा सादर केल्यानंतर, बळी पडलेल्या व्यक्तीवर पूर्णतः अवलंबून असल्याचे जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरणास आढळून आले असेल अशा, अन्य कायदेशीर वारसांचा समावेश होतो.

(२) भारतीय दंड संहिता १८६० (१८६० चा ४५) किंवा सर्वसाधारण वाक्खंड अधिनियम, १८९७ (१८९७चा १०) यामध्ये व्याख्या केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांना भारतीय दंड संहिता, १८६० व सर्वसाधारण वाक्खंड अधिनियम, १८९७ यांमध्ये अनुक्रमे जे अर्थ नेमून दिलेले असतील तेच अर्थ असतील.

(१)

३. **बळी पडलेल्या व्यक्तीकरिता नुकसानभरपाई निधी.**—(१) “ बळी पडलेल्या व्यक्तीकरिता नुकसान भरपाई निधी ” या नावाचा एक निधी स्थापन करण्यात येईल ज्यामधून बळी पडलेल्या व्यक्तींना किंवा त्यांच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना या योजनेंतर्गत नुकसानभरपाईची रक्कम देण्यात येईल.

(२) राज्य शासन या योजनेच्या प्रयोजनाकरिता दरवर्षी स्वतंत्र अर्थसंकल्पाचे नियतवाटप करील.

(३) “ बळी पडलेल्या व्यक्तीकरिता नुकसान भरपाई निधी ” मध्ये पुढील बाबींचा अंतर्भाव असेल,—

(क) संहितेच्या कलम ३५७ अनुसार लादण्यात आलेल्या आणि न्यायालयाने बळी पडलेल्या व्यक्तीकरिता नुकसानभरपाई निधी जमा करण्याचा आदेश दिलेल्या दंडाची जमा रक्कम ;

(ख) या योजनेच्या खंड ७ अन्वये अपकर्त्याकडून किंवा आरोपीकडून वसूल केलेली नुकसानभरपाईची रक्कम ;

(ग) आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय, लोकहितकर्ता, धर्मादाय संस्था अथवा संघटनांकडून किंवा व्यक्तींकडून मिळालेली दाने वा देणग्या.

(४) बळी पडलेल्या व्यक्तीकरिता नुकसानभरपाई निधीचा व्यवहार हा सचिव, महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरणाकडून करण्यात येईल.

(५) या योजनेचे विनियमन, प्रशासन व संनियंत्रण करण्याकरिता गृह विभाग हा मध्यवर्ती विभाग असेल.

(६) महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण या योजनेंतर्गत त्याची कार्ये पार पाडण्यास आणि राज्य शासनाने मध्यवर्ती विभागामार्फत त्यास वितरित केलेल्या रकमांची नियतकालिक विवरणे सादर करण्यास जबाबदार असेल.

४. **नुकसानभरपाईसाठी पात्रता.**—बळी पडलेल्या व्यक्ती किंवा तिच्यावर अवलंबून असणारी व्यक्ती पुढील बाबतीत नुकसानभरपाई मिळण्यास पात्र असतील,—

(क) संहितेच्या कलम ३५७ क च्या पोट-कलम (२) व (३) अन्वये न्यायालयाने शिफारस केली असेल किंवा अपराध्याचा शोध लागला नसेल अथवा त्याची ओळख पटलेली नसेल, परंतु बळी पडलेल्या व्यक्तीची ओळख पटलेली असेल आणि जेथे न्यायचौकशी केली जात नसेल तेथे बळी पडलेल्या व्यक्तीस किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीस संहितेच्या उक्त कलम ३५७ क च्या पोट-कलम (४) अन्वये नुकसानभरपाई मिळण्याकरिता अर्ज करता येईल ;

(ख) बळी पडलेल्या व्यक्तीने किंवा मागणीदाराने संबंधित पोलीस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्याकडे अथवा त्या क्षेत्राच्या कार्यकारी दंडाधिकार्याकडे वा न्यायिक दंडाधिकार्याकडे वाजवी वेळेच्या आत त्या गुन्हाबाबत तक्रार दिलेली असेल ;

परंतु, जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरणाची जर खात्री पटली तर त्यास कारणे लेखी नोंदवून, गुन्हाबाबत तक्रार करण्यामध्ये झालेला विलंब क्षमापित करता येईल ;

(ग) बळी पडलेली व्यक्ती किंवा मागणीदार प्रकरणाचा तपास व न्यायचौकशी चालू असताना पोलिसांना व खटल्यामध्ये सहकार्य करील ;

(घ) बळी पडलेल्या व्यक्तीस हानी किंवा इजांसाठी केंद्र वा राज्य शासनाच्या अथवा अन्य कोणत्याही संस्थेच्या इतर कोणत्याही योजनेअन्वये नुकसानभरपाई देण्यात आलेली नाही ;

(ङ) बळी पडलेल्या व्यक्तीला किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीला सोसाव्या लागलेल्या हानीमुळे किंवा तिला पोहोचलेल्या इजेमुळे तिच्या कुटुंबाच्या उत्पन्नाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले असेल की त्यामुळे त्यांना आर्थिक मदतीशिवाय आपल्या जमाखर्चाचा ताळेबंद राखणे अशक्य होत असेल किंवा मानसिक किंवा शारीरिक इजेसंबंधात वैद्यकीय उपचारांवर त्यांच्या कुवतीपेक्षा अधिक खर्च करावा लागत असेल ;

(च) गुन्हेगाराची ओळख पटवता येण्याजोगी नसेल अथवा न्यायचौकशीनंतर त्यास शिक्षा झालेली नसेल, परंतु बळी पडलेली व्यक्ती ओळख पटवण्यायोग्य असेल आणि तिच्या शारीरिक व मानसिक पुनर्वसनावर बराच खर्च करावा लागणार असेल ;

(छ) या योजनेंतर्गत ज्या कारणाने नुकसानभरपाई द्यावयाची आहे तो गुन्हा महाराष्ट्र राज्याच्या अधिकारितेत घडलेला असेल ;

(ज) या योजनेंतर्गत केंद्र किंवा राज्य शासन, मंडळे, महामंडळे व सार्वजनिक उपक्रम यांचे कर्मचारी आणि आयकरदाते नुकसानभरपाईकरिता पात्र असणार नाहीत.

५. नुकसानभरपाई देण्याबाबतची कार्यपद्धती.—(१) पोट-कलम (२) व (३) अन्वये न्यायालयाने शिफारस केली असेल किंवा कोणत्याही बळी पडलेल्या व्यक्तीने अथवा तिच्यावर अवलंबित व्यक्तींनी संहितेच्या कलम ३५७क च्या पोट-कलम (४) अन्वये जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरणाकडे किंवा, यथास्थिति, राज्य विधि सेवा प्राधिकरणाकडे अर्ज केला असेल त्याबाबतीत जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरण किंवा राज्य विधि सेवा प्राधिकरण त्या प्रकरणाचा तपास करील आणि बळी पडलेल्या व्यक्तीला अथवा मागणीदाराला झालेल्या हानी किंवा इजा संबंधातील आणि कथित गुन्हेगारी कृत्यातून उद्भवणाऱ्या हानी किंवा इजा संबंधातील मागण्यांचा तपशील पडताळून पाहिल आणि त्यास, मागणीचा खरेपणा निर्धारित करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक अशी अन्य कोणतीही संबंधित माहिती मागवता येईल. मागणीची पडताळणी व यथायोग्य चौकशी केल्यानंतर जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरण किंवा यथास्थिति राज्य विधि सेवा प्राधिकरण या योजनेच्या तरतुदींना अनुसरून, दोन महिन्यांच्या आत चौकशी पूर्ण करून पर्याप्त नुकसानभरपाई देईल.

(२) जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरण, किंवा यथास्थिति, राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, त्याचे समाधान झाल्यावर, बळी पडलेल्या व्यक्तीस सोसावी लागणारी हानी, उपचारावर झालेला वैद्यकीय खर्च, अंत्यसंस्कार खर्च इत्यादीसारख्या अनुषंगिक आकारासह पुनर्वसनाकरिता आवश्यक असणारी, किमान उपजीविकेची रक्कम या आधारे, बळी पडलेल्या व्यक्तीस किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना द्यावयाच्या नुकसानभरपाईचे प्रमाण ठरविले.

(३) या योजनेखालील नुकसानभरपाई ही, जर न्यायचौकशी न्यायालयाने, नंतरच्या दिनांकास न्यायनिर्णय देतेवेळी, संहितेच्या कलम ३५७ च्या पोट-कलम (३) अन्वये, आरोपी व्यक्तींना, नुकसानभरपाईच्या मार्गाने कोणतीही रक्कम प्रदान करण्याचे आदेश दिलेले असतील तर, बळी पडलेल्या व्यक्तीकडून किंवा मागणीदाराकडून नुकसानभरपाईच्या रकमेइतकी आदेश दिलेली रक्कम, किंवा संहितेच्या कलम ३५७ च्या उक्त पोट-कलम (३) अन्वये प्रदान करण्यासाठी आदेश दिलेली रक्कम, यांपैकी जी कमी असेल ती, भरण्यात येईल या शर्तीस अधीन राहून, देण्यात येईल. नुकसानभरपाईच्या रकमेचे संवितरण करण्यापूर्वी, बळी पडलेली व्यक्ती किंवा मागणीदार यांच्याकडून अशा आशयाची हमी देण्यात येईल.

(४) जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरण किंवा यथास्थिति, राज्य विधि सेवा प्राधिकरण यांनी ठरविलेल्या नुकसानभरपाईच्या प्रमाणात बळी पडलेली व्यक्ती किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना निधीमधून रक्कम वितरित करण्यात येईल. नुकसानभरपाईच्या रकमेचे प्रदान करतेवेळी जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरण, किंवा यथास्थिति, राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, या योजनेच्या तरतुदींचे काटेकोरपणे अनुपालन करण्यात आलेले आहे याची खात्री करील.

(५) प्रश्नास्पद गुन्हाच्या संबंधात, केंद्र सरकार किंवा राज्य शासन, विमा कंपनी किंवा इतर कोणतीही संस्था यांच्याकडून बळी पडलेल्या व्यक्तीला मिळालेली नुकसानभरपाई ही मग ती विमा, इतर कोणताही अधिनियम किंवा राज्य शासनाने चालविलेली योजना यांखाली मिळालेले सानुग्रह अनुदान आणि/किंवा रक्कम असो—या योजनेखालील नुकसानभरपाईच्या रकमेचा एक भाग समजण्यात येईल आणि नुकसानभरपाईची पात्र रक्कम ही, आनुषंगिक स्रोतांमधून बळी पडलेल्या व्यक्तीला मिळालेल्या रकमेपेक्षा अधिक असेल तर, उर्वरित रक्कम ही निधीतून देण्यात येईल.

(६) नुकसानभरपाईचे ठरीव प्रमाण निश्चित करताना, किमान वेतन आणि मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ याला जोडलेली अनुसूची याचा विचार करण्यात यायलाच हवा.

(७) मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ (१९८८ चा ५९) याखाली येणारी प्रकरणे, ज्याला मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाकडून नुकसानभरपाई देण्यात यावयाची आहे, ती या योजनेखाली समाविष्ट करता येणार नाही.

(८) बळी पडलेली व्यक्ती किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीस द्यावयाच्या नुकसानभरपाईचे ठरीव प्रमाण हे अनुसूचीनुसार कमाल मर्यादेपेक्षा अधिक नसेल.

(९) बळी पडलेल्या व्यक्तीने किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीने, या योजनेखालील नुकसानभरपाई मंजूरीचा मिळविलेला आदेश हा खोट्या, त्रासदायक किंवा बनावट तक्रारीच्या आधारावर होता असा न्यायचौकशी न्यायालयाने निर्णय दिल्यास, दिलेली नुकसानभरपाई ही प्रति वर्षी पंधरा टक्के व्याजदराने वसूल करण्यात येईल.

(१०) राज्य किंवा यथास्थिति, जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरण, बळी पडलेल्या व्यक्तीची पिडा कमी करण्यासाठी, पोलीस ठाणे अंमलदाराच्या दर्जा कमी नसेल अशा पोलीस अधिकाऱ्याच्या किंवा संबंधित क्षेत्राच्या दंडाधिकाऱ्याच्या प्रमाणपत्रावरून तात्काळ प्रथमोपचार सुविधा मिळण्यासाठी किंवा निःशुल्क स्वरूपात उपलब्ध असलेले वैद्यकीय लाभ देण्यासाठी, अथवा समुचित प्राधिकरणास यथोचित वाटेल असे अन्य कोणतेही अंतरिम सहाय्य देण्यासाठी आदेश देऊ शकेल.

६. **आदेश अभिलेखासाठी ठेवणे.**—या योजनेखाली मंजूर केलेल्या नुकसानभरपाईच्या आदेशाची प्रत न्यायचौकशी न्यायालयाला अधिनियमाच्या कलम ३५७ याच्या पोट-कलम (३) अन्वये भरपाईचा आदेश काढणे न्यायालयास शक्य व्हावे यासाठी अभिलेखार्थ ठेवण्यात येईल.

७. **अपकर्ता किंवा आरोप केलेल्या व्यक्तींकडून बळी पडलेल्या व्यक्तीस दिलेल्या नुकसानभरपाईची वसुली.**—जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरण जर त्यास उचित वाटल्यास, जिच्याकडून घडलेल्या गुन्ह्यामुळे हानी किंवा दुखापत होण्यास कारणीभूत ठरलेल्या व्यक्तीकडून, बळी पडलेल्या व्यक्तीस किंवा अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीस दिलेल्या नुकसानभरपाईची वसुली करण्यासाठी सक्षम विधि न्यायालयासमोर कार्यवाही सुरू करू शकेल.

८. **कालमर्यादा.**—संहितेच्या कलम ३५७ क च्या पट-कलम (४) अन्वये बळी पडलेल्या व्यक्तींकडून किंवा तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींकडून केला जाणारा कोणताही दावा, गुन्हा घडल्यापासून सहा महिन्यांच्या कालावधीनंतर विचारार्थ दाखल करून घेण्यात येणार नाही :

परंतु, जिल्हा विधि प्राधिकरणाची खात्री पटल्यास, त्यास कारणे लेखी नमूद करून, दावा दाखल करण्यात झालेला विलंब क्षमापित करता येईल.

९. जिल्हा विधि सेवा प्राधिकरणाने नुकसानभरपाई नाकारल्यामुळे व्यथित झालेल्या कोणत्याही बळी पडलेल्या व्यक्तीस नव्वद दिवसांच्या कालावधीमध्ये राज्य विधि सेवा प्राधिकरणाकडे अपील दाखल करता येईल. परंतु, राज्य विधि प्राधिकरणाची खात्री पटल्यास त्यास कारणे लेखी नमूद करून अपील दाखल करण्यात झालेला विलंब क्षमापित करता येईल.

अनुसूची

पहा ५(८)

अनुक्रमांक (१)	हानी अथवा इजाबाबत तपशील (२)	नुकसानभरपाईची कमाल मर्यादा (३)
१	जीवित हानी	रुपये २.०० लाख
२	कायमस्वरूपी विकलांगता	रुपये ०.५० लाख
३	अॅसिड हल्ला	रुपये ३.०० लाख

वरील तक्त्यात नमूद केलेल्या नुकसानभरपाई व्यतिरिक्त आणखी पुढील खर्च देय असेल.

१	अंत्यसंस्काराबाबतचा खर्च	रुपये २,०००
२	वैद्यकीय खर्च—देयके किंवा प्रमाणके याद्वारे मृत्यूपूर्वी किंवा कायमस्वरूपी विकलांगतेच्या कारणास्तव झालेला प्रत्यक्ष खर्च परंतु तो रुपये १५,००० पेक्षा अधिक नसावा.	

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

डॉ. अमिताभ राजन,
शासनाचे अपर मुख्य सचिव.

HOME DEPARTMENT

World Trade Centre, Centre-1, 30th Floor,
Cuffe Parade, Mumbai 400 005, dated the 11th April 2014.

NOTIFICATION

CODE OF CRIMINAL PROCEDURE, 1973.

No. CPC.0211/C.R. 101/POL-7.—In exercise of the powers conferred by section 357A of the Code of Criminal Procedure, 1973 (II of 1974), the Governor of Maharashtra in co-ordination with the Central Government hereby frames the following scheme for providing funds for the purpose of compensation to the victims or their dependents, who have suffered loss or injury as a result of a crime and who require rehabilitation, namely :—

1. *Short title.*—This Scheme shall be called the Maharashtra Victim Compensation Scheme, 2014.

2. *Definition.*—(1) In this Scheme, unless the context otherwise requires,—

(a) “Code” means the Code of Criminal Procedure, 1973 (II of 1974) ;

(b) “Schedule” means Schedule appended to this scheme ;

(c) “State” means the State of Maharashtra ;

(d) “Victim” means a person as defined in clause (wa) of section 2 of the Code of Criminal Procedure, 1973 (II of 1974) ;

(e) “dependents” means wife, husband, father, mother, unmarried daughter, minor children and includes other legal heirs of the victim who, on providing sufficient proof, is found fully dependent on the victim by the District Legal Services Authority.

(2) Words and expressions used herein and not defined but defined in the Indian Penal Code, 1860 (XLV of 1860) or the General Clauses Act, 1897 (X of 1897) have the same meanings respectively as assigned to them in the Indian Penal Code, 1860 and the General Clauses Act, 1897.

3. *Victim Compensation Fund.*— (1) There shall be constituted a fund, namely, “ the Victim Compensation Fund ” from which the amount of compensation under this scheme shall be paid to the victims or their dependents.

(2) The State Government shall allot a separate budget for the purpose of the Scheme every year.

(3) The Victim Compensation Fund shall consist of,—

(a) the receipt of amount of fines imposed under section 357 of the Code and ordered to be deposited by the courts in the Victim Compensation Fund ;

(b) the amount of compensation recovered from the wrongdoer or accused under clause 7 of the Scheme ;

(c) the donations or contributions from International, National, Philanthropist, Charitable Institutions or Organizations and individuals.

(4) The Victim Compensation fund shall be operated by the Secretary, Maharashtra State Legal Services Authority.

(5) The Home Department, shall be a Nodal Department for regulating, administering and monitoring this scheme.

(6) The Maharashtra State Legal Services Authority shall be accountable for its functions under the Scheme and for furnishing periodical returns of the sums distributed to them by the State Government through the Nodal Department.

4. *Eligibility for Compensation.*— Victim or his dependents shall be eligible for the grant of compensation where,—

(a) recommendation is made by the Court under sub-section (2) and (3) of section 357A of the Code of the offender is not traced or identified but the victim is identified, and where no trial takes place, such victim or his dependents may apply for grant of compensation under sub-section (4) of the said section 357A of the Code ;

(b) the victim or the claimant reports the crime to the Officer-in-charge of the concerned Police Station or Executive Magistrate or Judicial Magistrate of the area within reasonable time :

Provided that, the District Legal Service Authority, if satisfied, for the reasons to be recorded in writing, may condone the delay in reporting the crime ;

(c) the victim or claimant co-operates with the police and prosecution during the investigation and trial of the case ;

(d) the victim is not compensated for the loss or injury under any other scheme of the Central or State Government or any other institution ;

(e) the loss of injury sustained by the victim or his dependents have caused substantial loss of income of the family making it difficult to meet their both ends without the financial aid or has to spend beyond his means on medical treatment of mental or physical injury ;

(f) the perpetrator of a crime is not traceable or goes unpunished after trial, but the victim is identifiable and has to incur a lot of expenses on physical and mental rehabilitation ;

(g) the Crime on account of which the compensation is to be paid under this Scheme has been occurred within the jurisdiction of Maharashtra State ; and

(h) the employees of the Central or State Government, Boards, Corporations and Public Undertakings and income tax payees shall not be eligible for compensation under this Scheme.

5. *Procedure for grant of compensation.*—(1) Whenever a recommendation is made by the Court under sub-sections (2) and (3) or an application is made by any victim or his dependents under sub-section (4) of section 357A of the Code to the District Legal Service Authority or the State Legal Service Authority, as the case may be, the District Legal Service Authority or the State Legal Service Authority, shall examine the case and verify the contents of the claims with regard to the loss or injury arising out of the victim or claimant and the loss or injury arising out of the reported criminal activity, and may call for any other relevant information necessary in order to determine the genuineness of the claim. After verifying the claim and due inquiry, the District Legal Service Authority or the State Legal Service Authority, as the case may be shall, award adequate compensation by completing the enquiry within two months, in accordance with the provisions of this Scheme.

(2) The District Legal Service Authority or the State Legal Service Authority, as the case may be, upon its satisfaction, shall decide the quantum of compensation to be awarded to the victim or his dependents on the basis of the loss caused to the victim, medical expenses incurred on treatment, minimum sustenance amount required for rehabilitation including such incidental charges as funeral expenses etc. The compensation may vary from case to case depending on the facts of each case.

(3) Compensation under this Scheme shall be paid subject to the condition that if the trial court while passing judgment at later date, orders the accused persons to pay any amount by way of compensation under sub-section (3) of section 357 of the Code, the victim of the claimant shall remit an amount ordered equal to the amount of compensation, or the amount ordered to be paid under the said sub-section (3) of section 357 of the Code, whichever is less. An undertaking to this effect shall be given by the victim or the claimant before the disbursement of the compensation amount.

(4) The quantum of compensation decided by the District Legal Service Authority or the State Legal Service Authority, as the case may be, shall be disbursed to the victim or his dependents, as the case may be, from the Fund. While making payment of amount of compensation, the District Legal Service Authority or the State Legal Service Authority, as the case may be, shall ensure that all the provisions of the Scheme are strictly complied with.

(5) Compensation received by the victim from the Central or State Government, Insurance Company or any other institution in relation to the crime in question, namely, Insurance, *ex-gratia* and/or payment received under any other Act or State run Scheme, shall be considered as a part of the compensation amount under this Scheme and if the eligible compensation amount exceeds the payments received by the victim from collateral sources mentioned, the balance amount shall be paid out of the Fund.

(6) In fixing the quantum of compensation regard must be had to the minimum wages and the Schedule appended to the Motor Vehicles Act, 1988.

(7) The cases covered under the Motor Vehicles Act, 1988 (59 of 1988) wherein compensation is to be awarded by the Motor Accident Claims Tribunal, shall not be covered under the Scheme.

(8) The quantum of compensation to be awarded to the victim or his dependents shall not exceed the maximum limit as per the Schedule.

(9) If a victim or his dependents have obtained an order sanctioning compensation under this Scheme based on false, vexatious or fabricated complaint which is so held by the trial Court, the compensation awarded shall be recovered with fifteen per cent interest per annum.

(10) The State or the District Legal Services Authority, as the case may be, to alleviate the suffering of the victim, may order for immediate first-aid facility or medical treatment to be made available free of cost if a certificate of the police officer not below the rank of the Officer-in-charge of the police station or a Magistrate of the area concerned, has been produced to the medical authority concerned or any other interim relief as the appropriate authority, deems fit.

6. *Order to be placed on record.*—Copy of the order of compensation passed under this Scheme shall be placed on record of the trial Court to enable the court to pass an order of compensation under sub-section (3) of section 357 of the Code.

7. *Recovery of compensation awarded to the victim from wrongdoer or accused.*—The District Legal Services Authority, if deem fit proper, may institute proceedings before the competent court of law for recovery of the compensation granted to the victim or his dependent(s) from the person responsible for causing loss or injury as a result of the crime committed by him.

8. *Limitation.*—No claim made by the victim or his dependents under sub-section (4) of section 357A of the Code shall be entertained after a period of six months of the crime :

Provided that, the District Legal Service Authority, if satisfied, for the reasons to be recorded in writing, may condone the delay in filing the claim.

9. *Appeal.*—Any victim aggrieved by the denial of compensation by the District Legal Service Authority may file an appeal before the State Legal Service Authority within a period of ninety days :

Provided that, the State Legal Service Authority, if satisfied, for the reasons to be recorded in writing, may condone the delay in filing the appeal.

Schedule

[see 5 (8)]

Sr. No.	Particulars of loss or injury	Maximum limit of compensation
1.	Loss of Life	Rs. 2.00 lacs
2.	Permanent Disability	Rs. 0.50 lacs
3.	Acid Attack	Rs. 3.00 lacs

The following expenses shall be payable in addition to compensation outlined above :—

1.	Funeral expenses-Rs. 2,000.
2.	Medical expenses-Actual expenses incurred before death or on account of permanent disability by bills or vouchers but not exceeding Rs. 15,000.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

DR. AMITABH RAJAN,
Additional Chief Secretary to Government.